

Gildenbroederslaan 6
7005 BM Doetinchem

Nieuwe Aamsestraat 90
6662 NK Elst

NBA

Stuurgroep Publiek Belang

Via e-mail: consultatie@nba.nl

T 0800 - CONFIRM
info@confirm.nu
www.confirm.nu

Elst, 31 mei 2018

Geachte leden van de stuurgroep,

Elke inspanning die wordt verricht om de kwaliteit van ons werk te bevorderen, respectievelijk de maatschappelijke perceptie daarvan, door ons wordt gewaardeerd. Deze waardering willen wij daarom ook voor u uitspreken.

Wij maken graag gebruik van de door u geboden mogelijkheid om te reageren op uw greenpaper "Organisatiecontinuïteit". Wij hebben er geen bezwaar tegen als u onze reactie wilt publiceren, integendeel.

Wij kunnen ons vinden in de strekking van de greenpaper, namelijk een betere communicatie tussen organisatie en belanghebbenden omtrent de organisatiecontinuïteit en de rol hierin van de accountant. Eveneens delen wij uw mening omtrent onduidelijkheden hierover binnen onze wet – en regelgeving, zowel binnen de verslaggeving alsook onze controlestandaarden

Ons beroep ligt de laatste jaren onder een vergrootglas door diverse schandalen die, ondanks aangescherpte wet – en regelgeving, niet konden worden voorkomen. Het maatschappelijk verkeer verlangt (vaak terecht) steeds meer van de accountant. Wij zijn van mening dat het essentieel is dat verwachtingen die gewekt worden door aangepaste regels, ook volledig kunnen worden nagekomen. Met name op het gebied van continuïteit ligt daar een spanningsveld.

De definitie van audit kwaliteit

Alvorens in te gaan op de nu voorliggende greenpaper, wijzen wij u op het volgende.

Op 29 september 2017 hebben wij gereageerd op het NBA consultatiedocument "de definitie van audit kwaliteit". Onze reactie ging ook in op de rol van de accountant rondom continuïteit. Wij herhalen dit onderdeel, waar wij nog steeds achter staan:

"Continuïteitsrisico's zijn van alle dag, maar of deze risico's zich ook zullen materialiseren is vaak niet in te schatten en afhankelijk van toekomstige gebeurtenissen. De betekenis voor de jaarrekening is in essentie het besluit welke grondslagen van waardering en resultaatbepaling gekozen moeten worden. De controleverklaring is geen garantie tegen faillissement, maar zegt iets over de keuze van deze grondslagen door het management.

In een wereld waarin per definitie veel onzeker is en waarbij een absolute zekerheid irrealistisch is, zijn begrippen als "ernstige onzekerheid" en "gerede twijfel" discutabel en onduidelijk. De keuze van passende grondslagen, inclusief toepassen van het continuïteitsbeginsel is een verantwoordelijkheid van het management. Zoals bij andere toekomstgerichte informatie, is een vorm van "negative assurance" bij deze keuze van het management beter op zijn plaats. De in bepaalde gevallen verplichte toelichtende paragraaf inzake continuïteit, zou beter vervangen kunnen worden door een altijd terugkerende element in elke controleverklaring. Als denkrichting: "Het bestuur heeft ervoor gekozen om de jaarrekening op de grondslag van continuïteit op te stellen. Tijdens onze controle is niet gebleken dat dit een onjuiste grondslag is"."

Aanvullende rapportage

De aanleiding voor de greenpaper, althans de aanleiding die u schetst, is maatschappelijke kritiek rondom faillissementen. *"De wijze waarop het thema continuïteit momenteel aan de orde komt in de controleverklaring van de accountant op basis van de controle van jaarverslagen, wordt door veel gebruikers als onvoldoende ervaren. Een groot deel van de kritiek komt voort uit onbegrip over faillissementen, in de private en publieke sector, die plaatsvinden zonder dat in recente jaarverslagen en/of daarbij afgegeven controleverklaringen expliciet is geduïd op onzekerheden betreffende de continuïteit van de onderneming."* De oplossing die u kiest (aanvullende rapportageverplichtingen) richt zich echter niet op wijzigingen rondom de afgifte van continuïteitsvoorbehouden .

Wij vrezen dat het naast elkaar laten bestaan van generieke aanvullende rapportageverplichtingen en daarnaast het situatie gebonden continuïteitsvoorbehoud (zonder dat daarin iets gewijzigd wordt) de kern van het probleem in stand houdt en daardoor alleen maar tot verwarring leidt bij gebruikers. De administratieve lastenverzwaring levert dan in feite niet het gewenste resultaat op.

Een oplossing waarbij een situatie afhankelijk continuïteitsvoorbehoud wordt vervangen door een generieke rapportageverplichting, heeft dan ook onze voorkeur.

Rolverdeling tussen bestuur en accountant

In uw greenpaper gaat u ons inziens uit van een correcte verdeling in verantwoordelijkheden tussen het bestuur en de accountant. In het MKB (met name het middenbedrijf) is het echter met regelmaat de accountant die feitelijk de jaarstukken (alsmede de cijfermatige delen uit het bestuursverslag) opstelt. Die feitelijkheid zal het theoretische effect van de verdeling in verantwoordelijkheden grotendeels teniet doen.

Bestuursverslag

De keuze voor het bestuursverslag als beoogde plaats voor aanvullende rapportage door het management lijkt logisch, maar is dat niet. Naar analogie van onze reactie d.d. 29 september 2017, zoals hiervoor uiteen is gezet, is de aanvullende informatie eerst en vooral van belang voor de gekozen waarderingsgrondslagen. Wij pleiten er dan ook voor om de waarderingsgrondslagen aan te wijzen als positie voor aanvullende informatie omtrent het onderwerp “continuïteit” door het management.

Met name in het middenbedrijf wordt het bestuursverslag vaak gezien als een administratieve verplichting waar niemand in het maatschappelijk verkeer daadwerkelijk op zit te wachten. Het zo beknopt mogelijk opgestelde verslag wordt graag en vaak ten kantore van de vennootschap ter inzage gehouden, zonder dat dit overigens ooit door iemand wordt opgevraagd. Nu afschaffing van het bestuursverslag op grond van Europese regelgeving niet mogelijk is, is de mogelijkheid van ter inzage houden juist een zeer gewaardeerde vrijstelling. Deze vrijstelling dient in stand te blijven.

Termijn

Omstandigheden die discontinuïteit bevorderen zijn vaak organisatiegebonden, maar even vaak ook niet omdat zij een externe oorsprong hebben. Het voorspellen van toekomstige ontwikkelingen, gebaseerd op kennis uit het verleden, is per definitie onzeker. Deze onzekerheid neemt toe naarmate de termijn waarover de voorspelling zich uitstrekt, langer wordt. Een periode van (maximaal) 2 jaar vooruit kijken leidt naar onze mening tot een te grote onzekerheid.

Het is ons bekend dat er geen uniforme opvatting bestaat over de termijn waarbinnen continuïteits inschattingen zich in de huidige wet- en regelgeving dienen uit te strekken. U kiest ervoor deze termijn te bepalen op 2 jaar na het einde van een boekjaar. Daarmee zal zich een ongelijkheid manifesteren tussen vennootschappen die vroeg in het jaar hun jaarstukken moeten opstellen (bijvoorbeeld ten behoeve van financiers) en vennootschappen die kunnen wachten tot de uiterste wettelijke termijnen. Een dergelijke ongelijkheid is ongewenst.

De ook wel gehanteerde usance om 12 maanden na het uitbrengen van de rapportage als leidraad te hanteren (overigens binnen onze organisatie de geldende gedragslijn), leidt in dat opzicht dan ook tot een evenwichtiger regime. Daarbij komt dat ook de wetgever, in de situatie van de Uitkeringstest, juist deze termijn van 1 jaar als uitgangspunt raadzaam heeft geacht. Deze termijn zou ook moeten gelden bij jaarrekeningen. Wij citeren NBA-Handreiking 1133:

Periode

De beoordelingsperiode is volgens de parlementaire geschiedenis in principe een jaar vanaf het moment van uitkering. Een langere beoordelingsperiode is op zijn plaats als sprake is van bekende omstandigheden die relevant zijn na afloop van dat jaar. Bijvoorbeeld als het bestuur weet dat een lening kort na afloop van de eenjaarsperiode vervalt en niet zou kunnen worden afgelost door de uitkering. Een ander voorbeeld is een situatie waarin het bestuur weet dat er een verplichting aankomt in een vorm van een noodzakelijke vervanging van een machine over twee jaar. In dat geval is sprake van een voorzienbare verplichting.

Beantwoording deelvragen

In uw greenpaper stelt u diverse feitelijke vragen, die wij hierna nog beknopt zullen beantwoorden, waarbij wij voor motivering verwijzen naar het voorgaande:

- 3.1 Wij kunnen ons vinden in de weergave van de dilemma's.
- 3.2 Een accountantsverklaring is geen garantie tegen faillissement en zal dat ook nooit worden. Dit zal duidelijker moeten worden gemaakt in onze communicatie naar het maatschappelijk verkeer. Hoe dit te doen, is een relevant dilemma wat wij missen.
- 4.2.1 Het bestuursverslag is geen goede plaats voor de beschreven communicatie door het management. De waarderingsgrondslagen zijn dit wel.
- 4.2.2 Een expliciet onderscheid naar korte en lange termijn wijzen wij af. Een langere periode dan 1 jaar na rapportagedatum wijzen wij sowieso af.
- 4.2.3 Wij delen uw mening dat geen kwantitatieve informatie hoeft te worden opgenomen.
- 4.2.4 Nee. De onderneming zou de gevraagde kwantitatieve informatie alleen dienen te verstrekken aan de accountant wanneer deze daarom verzoekt, bijvoorbeeld omdat hij twijfelt over de continuïteit.
- 4.2.5 Informatie over stille reserves in activa dan wel onbenutte kredietfaciliteiten vormt nuttige informatie in het kader van continuïteit. Vermelding daarvan uit andere hoofden is doorgaans al het geval.
- 4.3.1 De toepassing van Standaard 720 is naar onze mening correct in uw visie, echter, wij zijn van mening dat de betreffende informatie onderdeel zou moeten uitmaken van de toelichting op de jaarrekening (waarderinggrondslagen). Elementen uit Standaard 3400 (Toekomstgerichte Financiële informatie) zijn dan wellicht van toepassing.
- 4.3.2 Wij onderschrijven het belang van het afzonderlijk noemen in de controleverklaring, evenwel niet in verband met het bestuursverslag.
- 4.3.3 Wij pleiten voor een verwijzing naar de waarderingsgrondslagen. Als denkrichting: *"Het bestuur heeft ervoor gekozen om de jaarrekening op de grondslag van continuïteit op te stellen. Tijdens onze controle is niet gebleken dat dit een onjuiste grondslag is."*

Tot besluit

Wij zijn gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,

Confirm Accountants

Drs. J. Peters RA

J. Post MSc